

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Historia

Tema: Karl XII: Krigarkungen och hans ledarskap

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om Karl XII:s ledarskap och hans roll under Stora nordiska kriget, samt att analysera de långsiktiga konsekvenserna av hans regeringstid på Sverige och Skandinavien.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provet kopplas till läroplanens centrala innehåll som rör "Sveriges historia under 1700-talet, särskilt krig, konflikter och monarkins utveckling i samband med stormaktstiden."

Kunskapskrav

Provet kopplar till kunskapskraven där eleverna ska kunna: "redogöra för viktiga händelser i Sveriges historia" och "analysera betydelsen av dessa händelser, särskilt i förhållande till kung Karl XII:s ledarskap och Sveriges stormaktstid."

Prov

Faktafrågor

1. Vad var ett av Karl XII:s mest kända slag?

A) Slaget vid Lützen

B) Slaget vid Poltava

C) Slaget vid Narva

D) Slaget vid Klissow

2. Vid vilken ålder blev Karl XII kung av Sverige?

A) 12 år

B) 15 år

C) 18 år

D) 20 år

3. Vilken av följande strategier använde Karl XII under sina krig?

A) Diplomati först

B) Försvarsstrategi

C) Aggressiv offensiv

D) Hessiansk taktik

4. Vilken händelse markerar slutet på den svenska stormaktstiden?

A) Karl XII:s kröningsceremoni

B) Karl XII:s död

C) Freden i Nystad

D) Slaget vid Poltava

5. Vad var en av konsekvenserna av Karl XII:s krig?

A) Ökad välstånd

B) Utökad kungamakt

C) Förlust av stormaktsstatus

D) Inga större förändringar

6. Vilken krigshandling var Karl XII känd för?

A) Freden i Roskilde

B) Befrielsen av Gotland

C) Genomförande av fälttåg i Polen

D) Försvar av Själland

7. Vad anses vara Karl XII:s främsta dygd som ledare?

A) Detaljplanering

B) Mod och beslutsamhet

C) Medmänsklighet

D) Ekonomisk klokskap

8. Vilken av följande personer var en viktig antagonist till Karl XII under kriget?

A) Magnus Gabriel De la Gardie

B) Axel Oxenstierna

C) Peter den store

D) Christina av Sverige

9. Vilket slag resulterade i ett avgörande nederlag för Karl XII?

A) Slaget vid Narva

B) Slaget vid Poltava

C) Slaget vid Klissow

D) Slaget vid Nya Lödöse

10. Vad kännetecknar Karl XII:s ledarskapstil?

A) Militär fokus och strategiska beslut

B) Fredliga lösningar och diplomati

C) Demokratiskt styre

D) Inga personliga ambitioner

11. Vad togs bort efter Karl XII:s död 1718?

A) Monarkin

B) Sveriges stormaktsstatus

C) Den svenska armén

D) Kolonierna

12. Vilken påverkan hade Karl XII:s krig på grannländerna?

A) Stabilitet

B) Ökad rivalitet

C) Fred och samarbete

D) Ingen påverkan

13. Hur beskrivs Karl XII av historiker?

A) Endast som en tyrann

B) Som en både hjälte och tragisk figur

C) Som en misslyckad kung

D) Som avväpnad

14. Vilket land var en allierad till Sverige under Karl XII:s regeringstid?

A) Danmark-Norge

B) Polen

C) Ryssland

D) Frankrike

15. Vad hände med Sverige efter Karl XII:s död?

A) Landet blev en stormakt igen

B) Landet blev en republik

C) Landet förlorade sin stormaktsstatus

D) Landet återvann sina förlorade territorier

Resonerande frågor

1. Hur påverkade Karl XII:s ledarskap de långsiktiga relationerna mellan Sverige och Ryssland?

Syftet är att uppmuntra eleverna att reflektera över de geopolitiska konsekvenserna av kriget och relationer mellan länder.

2. Diskutera i vilken grad du anser att Karl XII bör betraktas som en hjälte eller en katastrof för Sverige.

Frågan uppmanar eleverna att analysera både positiva och negativa aspekter av hans styre.

3. Vilka lärdomar kan dagens ledare dra av Karl XII:s beslut och strategier?

Syftet är att relatera historiska händelser till nuvarande ledarskap och strategiska beslut.

4. Hur kan Karl XII:s ledarskapsstil jämföras med andra historiska ledare?

Frågan uppmanar till en djupgående analys av olika ledarstilar genom historien.

5. Vilka faktorer bidrog mest till Karl XII:s nederlag vid Poltava, och vad kan vi lära oss av detta?

Syftet är att uppmuntra kritiskt tänkande och analys av historiska konflikter.

6. Hur har Karl XII:s bild förändrats över tid bland historiker och i populärkultur?

Frågan uppmanar till reflektion över hur berättelser och bilder av historiska personer kan förändras.

7. I vilken utsträckning trodde du att Karl XII:s vision för Sverige var realistisk?

Frågan syftar till att utvärdera hans ambitioner och deras genomförbarhet.

8. Hur skildras Karl XII i skolan jämfört med moderna perspektiv på hans ledarskap?

Syftet är att eleverna ska tänka på hur undervisning och tolkningar av historia kan variera.

Bedömning

Provet's faktadel består av 15 faktafrågor och ger totalt 15 poäng. Varje korrekt svar ger 1 poäng. För de resonerande frågorna finns det 8 frågor, där varje svar kan ge upp till 3 poäng, vilket ger totalt 24 poäng.

Totalt antal poäng för provet är 39. För betyg E krävs minst 8 poäng, för betyg C minst 12 poäng (3 poäng från resonerande frågor), och för betyg A minst 18 poäng (5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Historia](#)